

Proloog

Eén. Twee. Acht.

De getallen van ontbinding. De verhouding waarin alle organismen, groot en klein, rotten. In lucht, in water, in aarde.

Vooropgesteld dat het klimaat hetzelfde is, doet een ondergedompeld lijk er tweemaal zo lang over om te verteren als een lichaam dat aan de oppervlakte is gebleven. Onder de grond duurt het acht keer zo lang.

Eén, twee, acht. Het is een eenvoudige formule en een onontkoombare waarheid.

Hoe dieper iets begraven ligt, hoe langer het blijft voortbestaan. Zodra je een lichaam begraaft, ontzeg je het de aasetende insecten die zich aan dood weefsel te goed doen. De micro-organismen die gewoonlijk alle weke delen verteren, hebben zuurstof nodig en door de isolerende werking van de koele donkere aarde wordt het verval afgeremd. Door de lagere temperatuur worden de biochemische reacties waardoor cellen normaliter afbreken verder vertraagd. Een proces dat onder andere omstandigheden dagen of weken zou duren, kan dan zomaar ineens maanden in beslag nemen. Soms zelfs jaren.

En soms nog veel langer.

Een dood lichaam zonder licht, lucht en warmte kan bijna eeuwig blijven bestaan. In een koud graf kan het, ingekapseld als in een cocon, in stasis voortbestaan, ongevoelig voor het verstrijken van de seizoenen boven de grond.

Maar ook hier geldt de wet van oorzaak en gevolg. Net als er in de natuur nooit iets echt helemaal vergaat, kun je iets ook nooit volledig verbergen. Hoe diep ze ook begraven liggen, de doden kunnen hun aanwezigheid toch kenbaar maken.

Eén, twee, acht.
Niets blijft voor altijd verborgen.

ACHT JAAR
GELEDEN

1

‘Hoe zei u dat de naam was?’

De blik van de agente zou je op meerdere manieren kil kunnen noemen. Haar rode verweerde wangen vertoonden kloofjes en haar gele donsjack was bedekt met mistdruppeltjes, alsof er een wolk op haar was neergedaald. Ze keek me met onverholen weezin aan, alsof ik verantwoordelijk was voor dit hondenweer en het feit dat zij hier nu op de heide stond.

‘Dr. David Hunter. Hoofdinspecteur Simms verwacht me.’

Ze keek met tegenzin op haar klembord en pakte vervolgens de mobilfoon. ‘Ik heb hier iemand voor de teamleider. Ene meneer David Hunter.’

‘Doctor Hunter,’ corrigeerde ik haar.

Uit de blik waarmee ze me aankeek, bleek heel duidelijk dat dat haar geen moer kon schelen. Er klonk wat statisch geruis door de mobilfoon en daarna een stem, maar ik kon niet verstaan wat er gezegd werd. Wat het ook was, haar humeur verbeterde er helaas niet door. Ze keek me met nog een laatste zure blik aan voor ze een stapje opzij deed en gebaarde dat ik door mocht.

‘Recht vooruit naar waar alle andere voertuigen ook staan,’ bitste ze.

‘Oké, bedankt,’ mompelde ik en ik reed door.

De buitenwereld achter de voorruit ging schuil achter een gordijn van mistflarden. Het was geen dichte mist, zodat ik af en toe een glimp opving van het grauwe, natte heidelandschap, waarna de auto weer werd omhuld door een witte waas. Even verderop hadden ze van een tamelijk vlak stuk heide een geïmproviseerde politieparkeerplaats gemaakt, waar een volgende agent me de juiste kant

uit wees, zodat ik de Citroën hobbelen en schuddend naar een lege plek kon manoeuvreren.

Ik zette de motor af en rekte me uit. Het was een lange rit geweest en ik was onderweg niet gestopt. Elke aandrang om even te pauzeren was weggenomen door mijn nieuwsgierigheid naar wat me hier te wachten stond. Simms had me aan de telefoon geen details verteld, alleen maar dat ze in Dartmoor een graf hadden gevonden en dat hij mij er graag bij wilde hebben wanneer ze het lijk gingen opgraven. Het klonk eigenlijk als een routineklus, het soort zaak waar ik zo'n vier, vijf keer per jaar voor werd gevraagd. Ware het niet dat de woorden 'moord' en 'Dartmoor' het afgelopen jaar synoniem waren geworden voor één man in het bijzonder.

Voor Jerome Monk.

Monk was een seriemoordenaar en verkrachter die de moord op vier jonge vrouwen had bekend. Drie van hen waren eigenlijk nog meisjes geweest en hun lichamen waren nooit teruggevonden. Als een van hen in dit graf lag, dan was er grote kans dat de anderen hier in de buurt zouden liggen en dan zou dit dus meteen een van de grootste bergings- en identificatieoperaties van de afgelopen tien jaar worden.

En daar wilde ik absoluut deel van uitmaken.

'Ze hebben altijd al gedacht dat hij zich daar ergens van zijn slachtoffers heeft ontdaan,' had ik die ochtend in de keuken tegen mijn vrouw Kara gezegd, terwijl ik haastig wat spullen bij elkaar pakte omdat ik zo snel mogelijk de deur uit wilde. We woonden inmiddels al meer dan een jaar in een vrijstaand victoriaans huis in het zuidwesten van Londen, maar ik wist nog steeds niet precies waar alles lag of stond. 'Dartmoor mag dan heel groot zijn, zoveel lichamen kunnen er nu ook weer niet begraven liggen.'

'David!' Kara gebaarde naar Alice die aan de keukentafel zat te ontbijten. Ik schrok en zei geluidloos 'sorry'. Meestal kon ik me wel inhouden en mijn vijfjarige dochtertje behoeden voor de gruwelijke details van mijn werk, maar ik was dat door mijn enthousiasme nu even vergeten.

'Wat zijn dat, slacht-offers?' deed Alice een duit in het zakje, terwijl ze met een grote frons op haar voorhoofd naar de druipende

lepel met frambozenyoghurt staarde. Ze had sinds kort besloten dat ze te oud was voor cornflakes, en frambozenyoghurt was nu helemaal je van het.

‘O, gewoon iets wat met papa’s werk te maken heeft,’ antwoordde ik snel, in de hoop dat ze niet zou doorvragen. Ze zou als ze ouder was nog meer dan genoeg tijd krijgen om de duistere kanten van het leven te ontdekken.

‘Waarom liggen ze daar dan begraven? Zijn ze dood?’

‘Toe nou, lieve schat. Eet je bordje maar snel leeg,’ zei Kara. ‘Papa moet weg en straks kom je nog te laat op school.’

‘Wanneer kom je terug?’ vroeg Alice me.

‘Heel snel. Je zult amper doorhebben dat ik weg ben.’ Ik bukte me en tilde haar op. Haar lijfje voelde warm en vreemd licht aan, en toch was ik altijd weer verbaasd hoeveel steviger ze nu al was als ik het vergeleek met hoe ze als baby was geweest. En dat voelde als de dag van gisteren... *Gaat dat bij alle kinderen zo snel?* ‘Zul je braaf zijn terwijl ik weg ben?’

‘Ik ben altijd braaf,’ antwoordde ze verbolgen. Ze had de lepel nog in haar hand en er viel een yoghurtkledder op een van de papieren die ik zolang op tafel had gelegd.

‘Oeps.’ Kara pakte een stuk keukenpapier en depte het schoon. ‘Dat zal wel een vlek opleveren. Ik hoop niet dat het belangrijk was.’

‘Sorry, papa.’ Alice keek me geschrokken aan.

‘O, dat is niet erg hoor.’ Ik gaf haar een zoen, zette haar neer en pakte snel alle papieren weer op. Het bovenste vel plakte inderdaad een beetje. Ik stopte alles terug in een dossiermap en wendde me tot Kara. ‘Ik moet nu echt gaan.’

Ze liep met me mee naar de hal waar mijn tas al klaarstond. Toen ik haar omhelsde, rook ik de vanillegeur van haar haren.

‘Ik bel je later wel. Dan kan ik waarschijnlijk ook wat beter inschatten hoe lang het allemaal duurt. Ik hoop echt niet langer dan een paar nachtjes weg te zijn.’

‘En rij voorzichtig, hè,’ zei ze.

We waren het allebei gewend dat ik vaak van huis was. Ik was een van de weinige forensisch antropologen in het hele land en het

hoorde nu eenmaal bij mijn werk dat ik de plaats bezocht waar het lijk werd gevonden. Ik was de afgelopen paar jaar niet alleen betrokken geweest bij onderzoek in het buitenland, maar ook door heel Engeland. Het werk zelf was vaak akelig, maar o zo noodzakelijk en ik was trots op mijn expertise en de reputatie die ik inmiddels had opgebouwd.

Dat betekende alleen nog niet dat ik dit onderdeel van mijn werk ook waardeerde, want ik vond het altijd weer vreselijk om mijn vrouw en dochtertje alleen te moeten laten. Ik troostte me met de gedachte dat het maar voor een paar dagen zou zijn.

Ik stapte uit en keek goed waar ik mijn voeten zette. De ondergrond was drassig en het rook buiten naar regen, heide en uitlaatgassen. Ik liep naar de achterbak en pakte een overall uit een doos met beschermende wegwerpkleding die ik altijd bij me had. De politie beschikte daar natuurlijk ook over, maar ik gaf de voorkeur aan mijn eigen spullen. Ik ritste de overall dicht en pakte de aluminium flightcase met al mijn materiaal. Tot voor kort had ik alles gewoon in een oude koffer gestopt, maar Kara had me er onlangs van weten te overtuigen dat ik er meer als een professionele consultant en minder als een handelsreiziger uit diende te zien.

En zoals altijd had ze ook daarin weer eens gelijk.

Toen ik langs de geparkeerde politieauto's liep, zag ik uit mijn ooghoeken dat er nog een auto aankwam. Als de felgele kleur ervan me was opgevallen had ik het kunnen weten, maar omdat mijn gedachten elders waren, keek ik pas om toen ik iemand mijn naam hoorde roepen.

'Hé, David! Je hebt het dus gevonden?'

Er stapten twee mannen uit. Ik kende de kleinere niet, die met de scherpe gelaatstrekken, maar de jongere vent naast hem wel. Hij was lang en knap en straalde met zijn brede schouders en kenmerkende arrogante loopje de zelfverzekerdheid van een topsporter uit. Ik had niet verwacht Terry Connors hier te treffen, maar had het kunnen weten als zijn auto me net wel was opgevallen. Hij was apetrots op die opzichtige Mitsubishi, die vreselijk uit de toon viel tussen de andere, onopvallende auto's van de recherche.

Ik glimlachte, hoewel ik zoals altijd wanneer ik hem zag, ook nu gemengde gevoelens had. Een bekend gezicht te midden van het onpersoonlijke politieapparaat is altijd fijn, maar om de een of andere reden was er tussen Terry en mij ook sprake van een zekere spanning.

‘Ik wist niet dat jij op dit onderzoek zat,’ zei ik, terwijl ik naar hem toe liep.

Hij grijnsde, waarbij hij zijn kaakspieren om het altijd aanwezige stuk kauwgom klemde. Hij was sinds de laatste keer dat ik hem had gezien wat afgevallen, waardoor zijn vierkante kaaklijn nog geprononceerder leek. ‘Ik ben de plaatsvervangend teamleider. Wie dacht je dan dat er een goed woordje voor je had gedaan?’

Ik hield mijn gezicht in de plooi. Toen ik Terry Connors had ontmoet, was hij nog inspecteur bij de Metropolitan Police in Londen geweest, hoewel we elkaar daar niet van kenden. Kara was bevriend geraakt met zijn echtgenote Deborah, die naar hetzelfde consultatiebureau ging. Terry en ik hadden eerst een tijdje de kat uit de boom gekeken omdat we afgezien van ons werk weinig met elkaar gemeen hadden. Hij was ambitieus, erg competitief ingesteld en als fanatieke sporter leek hij zijn werk bovendien vooral te beschouwen als de zoveelste arena waarin hij kon schitteren. Ik was de eerste forensisch antropoloog met wie hij te maken kreeg, maar hij zag al snel in dat dat ook kansen bood. Weliswaar ergerde ik me soms aan dat zelfverzekerde en arrogante van hem, maar de paar succesvolle zaken die hij me had toegeschoven, hadden ons geen van beiden windeieren gelegd.

Zo was iedereen dan ook stomverbaasd geweest dat hij nog geen jaar geleden was overgeplaatst. Ik was er nooit achter gekomen waarom. Er werd wel gespeculeerd dat Deborah dichter bij haar familie in Exeter wilde wonen, maar de drukke, flitsende politiewereld van de hoofdstad inruilen voor die van Devon, leek voor iemand als Terry toch een wat onwaarschijnlijke carrièrestap.

We hadden ze vlak voor hun verhuizing nog gezien, maar omdat de spanning tussen Terry en zijn vrouw toen te snijden was, was dat etentje niet echt een succes geweest. Ik voelde me dan ook opgelucht toen we eindelijk naar huis hadden gekund. Hoewel Ka-

ra en Deborah voor de vorm nog wel hadden geprobeerd contact te houden, was hun vriendschap ten dode opgeschreven en ik had Terry sindsdien dan ook niet meer gesproken of gezien.

Maar als hij nu de plaatsvervangend teamleider van zo'n groot onderzoek was, ging het hem duidelijk voor de wind. Het had me alleen logischer geleken als die verantwoordelijkheid naar iemand met een wat hogere rang dan inspecteur was gegaan.

Gezien de druk waaronder hij nu waarschijnlijk stond, was het misschien niet zo raar dat hij was afgevallen.

'Aha, ik vroeg me inderdaad al af hoe Simms aan mijn naam kwam,' antwoordde ik. Hoewel ik een gerespecteerd politieadviseur was, kreeg ik het merendeel van mijn werk op voorspraak van anderen. Toch was ik bij zo'n mogelijk belangrijk onderzoek als dit liever niet via Terry Connors binnengekomen.

'Ik heb hoog over je opgegeven, dus ik hoop niet dat je me teleurstelt.'

Ik probeerde mijn ergernis te onderdrukken. 'Ik zal mijn best doen.'

Hij gebaarde met zijn duim naar de kleinere man naast hem. 'Dit is rechercheur Roper. Bob, dit is David Hunter, die forensisch antropoloog over wie ik je heb verteld. Hij kan je meer over rottende lijken vertellen dan je ooit zou willen weten.'

De man grijnsde naar me. Hij had een hoekig gezicht, een lelijk gebit met tanden die geel waren van het roken en een stel ogen dat niet veel ontging. Toen hij me toeknikte kwam er een walm van te sterke, goedkope aftershave mijn kant op.

'Dan past dit waarschijnlijk goed in uw straatje.' Zijn stem klonk nasaal en hij had de scherpe tongval van iemand uit deze streek. 'Vooral als het ook echt is wat we vermoeden.'

'We weten nog helemaal niet waar we mee te maken hebben,' zei Terry kortaf. 'Loop maar vast door, Bob. Ik wil David even spreken.'

De manier waarop hij het zei, maakte het op het randje van een belediging. De blik van de andere man verhardde, maar hij bleef grijnzen. 'Begrepen, chef.'

Terry keek hem met een wat zure uitdrukking na. 'Kijk uit met

die Roper. Hij is het schoothondje van de teamleider. Hij zit zo dicht op Simms dat hij aan zijn ballen kan krabben.'

Zo te horen was er sprake van persoonlijke onenigheid, maar Terry stootte mensen wel vaker voor het hoofd en ik was niet van plan me in interne politieke spelletjes te laten betrekken. 'Is iedereen het eens, wat betreft het lijk?'

'Er is geen sprake van onenigheid. Iedereen buitelt eerder over elkaar heen in de hoop dat het er eentje van Monk is.'

'En wat denk jij?'

'Ik heb geen flauw idee. Daarom ben jij hier ook. We moeten het namelijk wel honderd procent zeker weten.' Hij zuchtte en kreeg een gepijnigde uitdrukking op zijn gezicht. 'Hoe dan ook, kom maar mee, het is deze kant op. Simms is er al en die houdt niet van wachten.'

'Vertel me eens wat meer over die Simms.' We liepen over het pad verder naar een stel tijdelijke keten en portakabins.

'Een eikel zonder gevoel voor humor. En je moet hem echt niet tegen de haren in strijken. Maar dom is hij niet, dat moet ik hem nageven. Wist je trouwens dat hij destijds ook de teamleider van het oorspronkelijke moordonderzoek was?'

Ik knikte. Simms was vorig jaar vaak in het nieuws geweest en had zijn naam gevestigd doordat hij degene was die Jerome Monk achter de tralies had gekregen. 'Dat zal zijn carrière wel goed hebben gedaan.'

Ik meende een zekere afgunst in Terry's grijns te bespeuren. 'Dat kun je wel zeggen, ja. Het schijnt dat hij hoofd van de recherche-afdeling wil worden en met deze zaak gaat dat hem over een paar jaar misschien nog lukken ook. Ik denk dus dat hij snel resultaat zal willen boeken.'

Dan is hij niet de enige, bedacht ik terwijl ik Terry monsterde. Hij was één brok spanning en ongeduld, en aangezien hij de plaatsvervangend teamleider was van een onderzoek waar zoveel van afhing, was dat misschien ook niet echt raar.

We stonden inmiddels bij de portakabins die naast een zijpad even van de weg waren opgezet. Er liepen dikke kabels over de grond en de nevelige lucht stonk naar de dieseluitlaat van de zoe-